

8 Σεπτεμβρίου 2016

Η προτεραιότητα του προφορικού λόγου στον ευαγγελισμό (Δήμητρα Κούκουρα, Καθηγήτρια Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.)

/ [Πεμπτούσια](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση <http://bitly.com/2bHjrO1>]

Ο προφορικός λόγος είναι ο πρωταρχικός τρόπος με τον οποίο μαθητεύουν τα ευαγγελίζοντα έθνη και όσοι έχουν απομακρυνθεί συνειδητά ή ασυνείδητα από τη χριστιανική πίστη. Το προφορικό κήρυγμα έχει παραδοθεί από τους προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης, τον Ιωάννη Πρόδρομο, «έκήρυσσε λέγων...»(Μρ 1:7), τον Ιησού Χριστό (Μρ 14:14-15) και τους μαθητές του. Ο Απ. Παύλος με τις γνωστές διαδοχικές ερωτήσεις του για την ανάγκη επανασύνδεσης των ανθρώπων με τον Θεό Πατέρα και τον αδιαμφισβήτητο ρόλο του προφορικού κηρύγματος, απορεί:

«Πώς θα πιστέψουν, αν δεν ακούσουν;» (Ρωμ. 10:14). Και καταλήγει λιτά και κατηγορηματικά: πώς οὖν ἐπικαλέσονται εἰς ὃν οὐκ ἐπίστευσαν; πώς δὲ πιστεύσωσιν οὗ οὐκ ἤκουσαν; πώς δὲ ἀκούσωσιν χωρὶς κηρύσσοντος;.. ἄρα ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς, ἡ δὲ ἀκοὴ διὰ ῥήματος Χριστοῦ (Ρωμ. 10:14,17) (fides ex auditu).

Ἡ σημασία του προφορικού κηρύγματος παραμένει αδιαμφισβήτητη και στις ημέρες μας, παρ' ὅλη την ευρύτατη διάδοση του γραπτού λόγου και την επιβλητική κυριαρχία της εικόνας.

Θα μπορούσε ίσως κανείς να επικαλεστεί την πραγματικότητα ὅτι ο προφορικός πολιτισμός που υπαγόρευσε και την προφορική μορφή του χριστιανικού κηρύγματος ἔχει παρέλθει. Στις παλαιότερες εποχές ἡ συντριπτική πλειοψηφία των αποδεκτῶν ἦταν αναλφάβητοι, ἡ γραφικὴ ὕλη σπάνια, ἡ τυπογραφία ἀνύπαρκτη και ἡ σύγχρονη ψηφιακὴ τεχνολογία ἀδιανόητη. Σήμερα ὅμως δεν συμβαίνει το ἴδιο.

Παρ' ὅλα αυτά ο προφορικός λόγος ἐκ φύσεως ἔχει χρονικὴ και ουσιαστικὴ προτεραιότητα[5]. Το βρέφος μαθαίνει την πραγματικὴ γύρω του με τις λέξεις που ἀκούει ἀπὸ τα χεῖλη της μητέρας του, οἱ οποίες ἔχουν ἓνα νόημα και μία ἀκουστικὴ εἰκόνα. Στὴ συνέχεια με τους κανόνες που προφορικὰ μαθαίνει συντάσσει προτάσεις και με αὐτὸν τὸν τρόπο ἀρχίζει να ἐκφράζει τα συναισθήματα, τις ἐπιθυμίες και τις κρίσεις του. Ὁ γραπτὸς λόγος και ἡ περαιτέρω καλλιέργεια της γλώσσας και της σκέψης ἐρχονται ἀργότερα.

Το ἴδιο ἰσχύει και για τὴν μητέρα Ἐκκλησία: με στοργή και υπομονή διδάσκει στα παιδιά της τα λόγια που οδηγοῦν στην αἰώνια ζωὴ (Ιω. 6:68). Τους καλεῖ να μετανοήσουν, δηλαδή να βρουν τὴν ἀλήθεια και τὸ νόημα που ἀναζητοῦν για τὴν ζωὴ τους στον Θεὸ που ἔχει γίνεῖ ἄνθρωπος, ο δικός μας ἄνθρωπος (Ιω.1-14).

Το προφορικὸ κήρυγμα ἔχει τὴν προτεραιότητα ὄχι ὅμως και τὴν μοναδικότητα για τὴν μεταφορὰ της χαρμόσυνης εἰδησης, τὴν ἐμπέδωση της πίστεως και τὴν πνευματικὴ οἰκοδομὴ των πιστῶν. Συνοδεύεται πάντοτε ἀπὸ τὴν ἀνάλογη στάση ζωῆς των Χριστιανῶν και τὴν προσφορὰ τους μέσα στην κοινωμία. Ὁ Ἰησοῦς εἶναι κατηγορηματικός: «ὃς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.»(Ματθ. 5:19). Ὁ Ἀπ. Παῦλος ἐπιβεβαιώνει τὴν συναλληλία: «οὐ γὰρ τολμήσω τι λαλεῖν ὧν οὐ κατειργάσατο Χριστὸς δι' ἐμοῦ εἰς ὑπακοὴν ἔθνῶν, λόγῳ καὶ ἔργῳ»(Ρωμ. 15:18).

(συνεχίζεται)

[5] F. de Saussure, *Cours de linguistique générale*, Payot, Paris, 1975, p. 23-54, 155-162